

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József király herceg-utca 1.
(Bika-bérbáz.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel!
Egyes szám ára: hétköznap 3 pengő
vasárnap 4 pengő.

Halálraítélték és kivégezték Szabó Gyula volt rendőrtanácsost

A potsdami háromhatalmi találkozó fontos döntései A külügyminiszterek tanácsa megbízást hapott a Magyarországgal való békeszerződés előkészítésére -- A három nagyhatalom támogatja Magyarország kérését is az Egyesült Nemzetek sorába való felvételre

Németországot teljesen lefegyverzik és demilitarizálják - Königsberg városát és környékét a Szovjet-Unióhoz csatolják - Danzig és Keletporoszország egy része Lengyelországhoz, Csehszlovákiából, Magyarországról áttelepítik a németeket, de a kiutasításokat fel kell függeszteni

A háromhatalmi értekezlet befejezése után kiadott záróközlemény, amelyet Moszkvában, Londonban, Washingtonban és Berlinben csütörtökön este egyidejűen adtak ki, mindenképp bejelenti, hogy a legyőzött államokkal való békekötés és a Németországgal való békés megegyezés előkészítése céljából felállították a külügyminiszterek tanácsát. A tanács általában Londonban ül össze, de más fővárosban is ülésezhet. Az első ülés szeptemberben, vagy még előbb lesz. A tanács titkárságának állandó székhelye London. A tanács ülésén szakértők és tanácsadók is részt vesznek. A tanács a békekötések megszervezésének munkáján kívül olyan ügyekkel is foglalkozik, amelyek az érdekelt kormányok a tanács elé utalnak. Üléseire az említett öt országon kívül meghívhat más országokat is, amikor az értekezlet ügyekkel foglalkozik. Az Olaszországgal folytatandó béketárgyalásokon Franciaország is részt vesz. Kínát és Franciaországot, amely Berlinben nem volt képviselve, meghívták a külügyminiszteri tanácshoz való csatlakozásra.

A berlini értekezleten résztvevő három nagyhatalom fenntartja magának a jogot, hogy egymás között is tárgyaljon.

A „három nagy” megállapítja, hogy az értekezlet megerősítette a három kormányt egymáshoz fűző kapcsolatokat és megújította bizalmukat abban, hogy az Egyesült Nemzetek továbbhaladnak az igazságos és tartós békehez vezető úton.

A megegyezés politikai eleve:
1. Németországban kormányait átutaltatás alapján a hatalmat az amerikai, brit, orosz és francia erők főparancsnokai gyakorolják, a megszállási övezetekben valamennyien közösen is, mint az ellenőrző tanács tagjai.

2. A német lakossággal szemben egész Németországban egységes bánásmódra törekvésnek.

3. Megszállítás: 1. Németország teljes lefegyverzése és demilitarizálása, az egész német ipar felszámolása, vagy ellenőrzése, hogy soha többé ne lehessen a haditermelésre felhasználni. E célból feloszlatják a német haderőt és megtiltják a német haderőnek, továbbá a német katonai hagyomány életbentartására szolgáló

valamennyi katonai és félkatonai szervezetnek, klubnak és szövetségnek újjáalakítását. Minden lőszerrel át kell adni, vagy meg kell semmisíteni. A repülőgépgyártást és lőszertermelést megtiltják.

Meg kell győzni a német népet, hogy katonai vereségeit szenvedett és nem kerülheti el a felelősségre vonást. Meg kell semmisíteni a nemzeti szocialista pártot, valamint az összes nemzeti szocialista intézményeket. — Előkészületeket kell tenni a német politikai életnek demokratikus alapon való esetleges újjáépítésére, valamint Németországnak esetleges békés együttműködésére a nemzetközi életben. Határon kívül kell helyezni a nemzeti szocialisták által kiadott minden törvényt, amely a apja volt a hitleri uralomnak, vagy megkülönböztetést tett faj, vallási és politikai alapon. A háborús bűnöket, a tisztviselőket és minden más személyt, aki veszélyeztetett a megszállást, le kell tartóztatni és gyűjtőtáborba kell helyezni. A nemzeti szocialista párt minden olyan tagját, aki több volt min névszerűen párttag, el kell mozdítani felelősségteljes állásából. A német nevelés ügyét úgy kell átalakítani, hogy teljesen kiirtsák a nemzeti szocialista-militarista tanokat.

Németország háborús erejének megsemmisítése céljából megtiltják a fegyverek, lőszer és más hadieszközök, valamint minden nem repülőgépes és tengeri hajó előállítását. A háborús gazdálkodáshoz szükséges fémek, vegyi anyagok és gépek előállítását szigorúan ellenőrzik és a termelés mennyiségét leszállítják a német háború utáni békeszükségletre. A felesleges gyári és ipari tevékenységet a jóvátételi szerződés értelmében elszállítják, vagy megsemmisítik.

A további pontok Németország gazdasági rendjének átállításáról szólnak.

A jóvátételi fizetéseket úgy kell megállapítani, hogy a német nép létfenntartása külső segítség nélkül lehetséges legyen.

A Szovjet-Unió jóvátételi követeléseit kielégítik a Szovjet-Unió által megszállott német területekből és Németország külföldi vagyonaiból. A Szovjet-Unió magára vállalja, hogy Lengyelország jóvátételi követeléseit saját jóvátételi követeléseivel elégíti ki.

Az Egyesült Államok és az

Egyesült Királyság, valamint a jóvátételi követelésre igényt tartó más országok jóvátételi követeléseit a nyugati megszálló övezetekből és Németország külföldi követeléseiből elégítik ki. A Szovjet-Uniót ezen túlmenően a nyugati övezetekből is kártalanítják.

Az értekezlet elvből megegyezett az átadott német hajóhad és kereskedelmi hajók felhasználásában. Ebben az ügyben később közös nyilatkozatot adnak ki. Az értekezlet elvből hozzájárult Königsberg városának és környékének a Szovjet-Unióhoz való végleges csatolásához.

Az értekezlet megvizsgálta a szovjet kormány javaslatát az ideiglenes osztrák kormány uralmának egész Ausztriára való kiterjesztésére és megegyezett abban, hogy e kérdésben a brit és amerikai erőknek Bécs városába való bevonulása után fog dönteni.

A lengyel nemzeti egységes ideiglenes kormányának kérésére az értekezlet megerősítette, hogy a volt londoni lengyel kormány többé nem létezik és kijelentette, a brit és amerikai kormány megtette az intézkedéseket az ideiglenes lengyel kormány, mint a lengyel állam elismert kormányának érdekében megvédésére. Az ideiglenes lengyel kormány tagjaival folytatott megbeszélések után a három kormányfő megegyezett abban, hogy Lengyelország nyugati felé megkapja azokat a volt német területeket, amelyek a következő vonaltól keletre fekszenek, a vonal kiindul a Balti-tengerből közvetlenül Schwinemündétől nyugatra, azután követi az Odera folyását, egészen a Neisse nyugati ágáig, majd a Neisse nyugati ága mentén a csehszlovák határig húzódik. Ehhez a területhez tartozik Kelet-Poroszország ama része, amely nem került szovjet közigazgatás alá, valamint Danzig volt szabad város területe.

Az értekezlet az európai tartós béke feltételeinek megteremtése érdekében a következő közös politikában egyezett meg:

A három kormány kívánatosnak tartja, hogy Olaszország, Bulgária, Finnország, Magyarország és Románia jelenlegi tisztázatlan helyzetének a békeszerződések megkötésével véget vessenek. Biznak abban, hogy a többi érdekelt szövetséges kormány is osztozik

nézetükben. A három kormány a külügyminiszterek tanácsa által megoldandó kérdések közül elsőnek az olasz békeszerződés előkészítését jelölte meg.

A három kormány ugyancsak megbízta a külügyminiszterek tanácsát a Bulgáriával, Finnországgal, Magyarországgal és Romániával való békeszerződés előkészítésével. Ezeknek az országoknak elismert demokratikus kormányaival való békekötést szintén lehetővé teszi a három kormánynak, hogy támogassa kérésüket az Egyesült Nemzetek sorába való felvételre.

A három kormány megegyezett abban, hogy a közeljövőben külön-külön megvizsgálják a diplomáciai kapcsolatok felvételének lehetőségét Finnországgal, Romániával, Bulgáriával és Magyarországgal még a békeszerződés megkötése előtt.

Ami egyes államoknak az Egyesült Nemzetek szervezetébe való belépését illeti, a három kormány támogatja azoknak államtagsági kérését is, amelyek a háború alatt semlegesek maradtak és amelyek megfelelnek az Egyesült Nemzetek alapszabályainak követelményeinek. A három kormány azonban kijelenti, hogy a maga részéről nem

pártolná a jelenlegi spanyol kormány felvételi kérését.

Az értekezlet elhatározta, hogy minden volt olasz területről az olasz békeszerződés előkészítésével kapcsolatosan döntenek.

A három kormány elismeri, hogy a Lengyelországban, Csehszlovákiában és Magyarországon élő lakosság áttelepítését Németországba végrehajtják. Mintán a németek tömeges visszatérése Németországba csak fokozná a megszálló hatóság terheit, a három kormány úgy látja, hogy első fokon a német szövevényes ellenőrzés tanácsnak kell felülvizsgálnia ezt a kérdést, különös tekintettel ezeknek a németeknek arányos elosztására, a különböző megszállási övezetekben. Erről értesítették a csehszlovák kormányt, az ideiglenes lengyel kormányt és a magyarországi ellenőrző tanácsot, azzal a kéréssel, hogy egyelőre függeszték fel a további kiutasításokat.

Az értekezlet alatt megbeszélések folytak a három kormány vezérkari főnökei között közös érdekű katonai ügyekben.

A záró közleményt Sztalin generálisbizottság, Truman elnök és Attlee miniszterelnök irták alá.

Moszkvai visszhang

Moszkva. (Tass) Az „Izvesztija” a berlini háromhatalmi értekezletnek szentelt vezércikkében többek között ezeket írja: A három nagy demokrata hatalom kormányfői berlini értekezletének rendkívül nagy a politikai jelentősége. A berlini értekezlet szorosabbra fűzte a három kormány kapcsolatát, elmélyítette együttműködésüket és kölcsönös megértésüket. A szilárd és igazságos béke megszervezése a német militarizmus és náciizmus kiirtása

az egészséges demokrácia elvételének minél előbbi megvalósítása Európában, a berlini értekezlet gyújtópontjában. Teljes megegyezés jött létre Németország politikai és gazdasági ellenőrzésének kérdésében. A berlini értekezlet eredménye kezesség arra, hogy a három nagy demokrata hatalom kormánya és nepe az egyesült nemzetek szervezetével együtt biztosítja a tartós és igazságos békét. (MTI)

Németország mezőgazdasági állam lesz

Washington, augusztus 3. A washingtoni lapok a potsdami értekezlet határozataival foglalkozva megállapítják, hogy Németország most elsősorban mezőgazdasági állam lesz, mert nem rendelkezik többé nehéz iparral.

A potsdami határozatokat az amerikai övezetekben a határozatok közlésétől számított 72 óra elteltével azonnal végrehajtják. A végrehajtás során alapos tisztogatást rendeznek a német náci szel-

lemű katonai személyek körében, akiket különböző ürügyek alatt visszatartottak listásgyűjtésben.

De Gaulle tábornok a potsdami értekezlet határozatait tanulmányozza, amelyeket a három nagy szerdán juttatott el a francia kormányhoz. De Gaulle erre való tekintettel lemondta északfranciaországi útját. (MTI)

Alós Hitler, Hitler mostohabátyja a brit hatóságok letartóztaták. Alois Hitler, akinek Berlinben jölménye kávéháza volt, Hamburgban bukkant hamis iratokkal.

Izgalmas tárgyalás után halálra ítélték és kivégezték Szabó Gyula volt rendőrtanácsost

A debreceni népbíróság pénteken délelőtt kezdte meg Szabó Gyula rendőrtanácsos bűntudományi tárgyalását. A tárgyalást igen nagy érdeklődés kísérte, már jóval 9 óra előtt zsúfolásig megtelt a Déri-múzeum előadóterme, minden ülőhely elfogyott és a széksorok mögött ember hátán tolongott, sokan szorultak ki a folyosóra is. Kilenc órakor vmmult be a népbíróság: Illyés Gábor tanácsvezető, törvényszéki bíró, majd a népbírák foglaltak helyet: Sándor László, Zaholyay Sándor, Papp János, Nemes István, Weinberger Miksa és Fazekas Józsefné. A vádat dr. Jávör Iván néppügyész képviselte, míg a védelmet dr. Diószeghy János ügyvéd látta el. A néppügyész felhívására és intézkedésére gyorsíró jegyezte a tárgyalás minden mozzanatát.

TARGYALÓTEREM: AZ ARANY BIKÁ ÉTTERME A DÉRI HELYETT

Két szuronyos foghózárral vezette be Szabó Gyulát, aki szűke civilruhában van. A tárgyalás megnyitása előtt dr. Illyés elnök közölte a hallgatósággal, hogy a nagy érdeklődés miatt és mivel sokan kiszorultak, az Arany Bika dísztermében tartják meg a tárgyalást, ebben az irányban most folynak a tárgyalások. A hallgatóság hatalmas tapsviharral fogadja a bejelentést és mikor híre terjedt, hogy az Arany Bika nagytérme rendelkezésre áll, a hatalmas tömeg átvonult. Közülük félórát tartott az átvonulás és elhelyezkedés és tíz óra után nyitotta meg az Arany Bika dísztermében a tárgyalást az elnök.

A VAD

A tárgyalás megnyitása után az elnök figyelmezteti a hallgatóságot a rendre, figyelmeztet a késedelemre, majd a vádlott személyi adatait veszi fel.

Szabó Gyula 1882-ben született ragyontalan, rendőrtanácsos volt, államtudományi egyetemi végzettsége van.

Majd a vádiratot ismerteti az elnök:

Többrendbeli háborús és népeleves bűncselekménnyel vádolja a néppügyész Szabó Gyulát, mivel 1932-ben a Szociáldemokrata Párt néppügyészi hatáskörébe tartozó, mint ügyeletes rendőrszert kártyalapozásra adott parancsot a tömeg ellen, ezáltal sok ember megsebesült, azok közül 1944 május és június hónapokban, mint a debreceni gettó parancsnoka hatáskörén és a rendelkezések (tömegileg megtiltotta a beszállást, látogatást, a Hatvan-utca 6. szám alatti kis gettót öt perc alatt ürítette ki és nem engedte elvinni a zsidók értékeit, mondván, hogy ügyis kivégezik őket és nem lesz rá szükségük, azok közül mint közismeri fasiszta, jobboldali népeleves vezető a baloldali embereket internálta, a német Gestapónak átadta és ezáltal minden esetben részese volt emberek törvénytelen megkínzásának.

SZABÓ GYULA RÉSZBEN BÜNSZÖNET ÉRZI MAGÁT

A vádirat felolvasása után a vádlott kijelenti, hogy részben bünszönet érzi magát. A vádlott igen halkán beszél, alig érteni a szavát, mire a hallgatóság állandóan közbekiált: — „hangosan, hangosabban beszéljen.“ Kihallgatásából a hallgatóság soraiban és a sajtó asztalánál is csak töredékeket lehet megérteni.

A KARDLAPOZÁS

A vádlott elsőnek a kardlapozásra vonatkozólag tesz vallomást. Győrki Imre szociáldemokrata képviselő beszámolóbeszédét tartotta. A gyűlés közben

folyt le, de a gyűlés végén egy asszony egy lábasban ételt mutatott be Győrki Imrénél, hogy ezt a moslékot a népkonyhán kapta. Erre nagy zaj, szóváltás támadt és dulakodás fejlődött ki Szilvel Merse detektív és a nő között, majd kövel megdobálták Kádár László rendőrt. Ő ekkor kiürítette a helyet és a kézigyintését a rendőrök félreértheték és kardot rántottak. Sajnálja, hogy megtörtént, de nem tudta megakadályozni. A kardlapozásnak voltak sebesültek, a rendőrök között is volt sebesült, a klinika igazolhatja a sérüléseket és a sérülés fokát. Előadta, hogy őt azért küldték ki sokszor politikai gyűlésekre, főleg ellenzéki gyűlésekre, mert sok volt a fiatal, tapasztalatlan rendőrtiszt. Felhozta, hogy egy ízben parancs folytán gyűléstallom miatt Szilvel gyűlést sem engedte megtartani.

Dr. Jávör néppügyész: A rendőrök ellen a kardlapozás miatt indult-e eljárás? Vádlott: Nem. Ügyész: Hát a munkások ellen? Vádlott: Igen, több sebesült munkás ellen hatósági közeg elleni erőszak miatt... (nagy zaj.) A feljelentést a rendőrkapitányság tette meg, nem én. Ügyész: Milyen indokkal kapta meg a nemzetvédelmi keresztet? Vádlott: Jobboldali, kommunistaellenes tevékenységem és a román megszállás alatti viselkedésemért. A védő kérdésre előadja, hogy 20 éve beteg, gyomorbajos és mint ilyen, ideges és ingerült.

A GETTÓBELI SZEREP- LÉS

A vádlott ezután a gettó parancsnokságra és ezzel kapcsolatos szerepére tesz vallomást. A beszégetési és látogatási tilalmat a főispán (Beszenyei Lajos), a rendőrkapitányhelyettes parancsára léptette életbe, rendelkezések is tiltották. A Hatvan utca 6. számú gettó kiürítésére a kapl-

A tanúk sorra terhelő vallomást tesznek

Ezután a népbíróság a tanúkat hallgatja ki. Antalffy József asztalosmester jelen volt 1932-ben a Győrki 10 éves jubileumi beszámolóján. Amikor egy nő a népkonyhán ételt — amely moslék volt — be akarta mutatni Győrki-nek és feltette a dobogóra, a közönség felháborodott és zúgott, mire Szabó Gyula megkardlapoztatta a közönséget a rendőrökkel. Holló tiltakozott és mondta neki, maga lesz ezért felelős, de Szabó Gyula „hideg képpel“ nézte, míg ki nem verték a közönséget és mint egy szadista, úgy viselkedett. Közlegyintéssel intézkedett, azonkívül ő adta ki a parancsot a kardlapozásra. Parancs nélkül nem rántott volna kardot a rendőrség és Szabó Gyula egyetlen gesztussal „ájt“ vezényelhetett volna. Kardlapozás közben sok sérülés történt, egy munkás igen súlyosan megsebesült. A munkások ellen eljárás indult. Tudja, hogy Holló János párttitkár üldözte Szabó Gyula. Azok közül, akiket Szabó Gyula internáltatott (Holló, Gács Deneter, dr. Sonnenwirth, Tóthfalussy) senki sem tért vissza. Hallotta, hogy Szabó Gyula Holló családját is üldözte és fenyegette. Szimnyei Merse igazoltatta az asszonyt, aki az ételt bemutatta és torokragadta azt. A rendőrök kardlapozás közben érte kődobás.

A néppügyész becsalót egy jegyzőkönyvi vallomást, amit Szabó tett, amelyben elismeri, hogy ő adott utasítást az asszony igazoltatására és ő osztotta fel a tömeget.

Némethy János detektív szintén jelen volt az 1932-es néppügyésben. Amikor az asszony karán a gyermekkel bemutatta a népkonyhán ételt, a vádlott ideges lett, mintha neki, vagy családjának kellene megenni az ételt. Mikor a tömeg zúgott, mert elakart távoítani az asszonyt, kárta a parancsot a tömeg feloszlatására közmozdulattal azok közül mondván is valamit, erre következt a kardrántás a rendőrök ré-

tánság vezetője adott neki parancsot a műszaki osztály véleménye után és vegyes bizottság működött. Tagadja, hogy ő mondta volna, hogy öt perc alatt kell kiüríteni az épületet. Valaki mondta, de nem ő. Legalább negyedóra kell — mondtam akkor. A hallgatóság zajos derültéggel fogadja közlését. Tagadja, hogy azt a kijelentést tette volna, hogy a zsidókat kivégezik és nem lesz szükség értékeikre. Tagadja azt is, hogy kutyakorbáccsal járt volna bármikor. A gettó vezetője a kapitányság vezetője volt. A gettóban nem járt töltött revolverrel és kézigyintéssel. Azt elismeri, hogy a fegyverviselési engedélyek reviziójára ő tett javaslatot.

Jávör Iván néppügyész ezután bejelenti, hogy a vádat módosítja, a népeleves cselekmények vádját folytatólóg elkövetett háborús bűncselekményre változtatja át, vagyis a népeleves cselekmény vádjá beolvad a háborús bűncselekménybe és így sorozatosan részese volt emberek törvénytelen megkínzásának.

A védő, mivel így a vád súlyosabb, elnapolást kér, hogy felkészülhessen a védelemre. A bíróság a tárgyalást nem napolja el.

Ezután a sorozatos internálásokra vonatkozó vádpontokra hallgatja ki a bíróság Szabó Gyulát. Előadja, hogy Holló Jánost, Rosenczweig Irént ő hallgatta ki, de nem ő internálta, rendőrségi és kérelmárítók által álló bizottság eszközölte az internálást baloldali emberekkel szemben. Tagadja, hogy a Holló-családot üldözte volna, vagy Holló Jánost.

Az ügyész ezután becsalolja Szabó Gyula egyik feljelentését, amelyben vádat emel egy zsidócsalád és zsellér asszony ellen és egy apát azzal is vádol, hogy a saját lányát vette el feleségül.

Szabó Gyula erre azt állítja, hogy ő ebben bűnyüget látott és nem politikai színezetet. Jávör ügyész: Igaz-e, hogy elfogatása előtt azt mondotta, hogy jó demokráta rendőrtiszt lenne? Vádlott: Azt mondtam, „bele tudnék illeszkedni a demokráciába.“ (Nagy derülttség.)

széről és ültették a tömeget irgalom nélkül. Teljesen fegyvermezett tömeget vertek szét. Sok ember arca volt kardlap nyoma. Egy munkás később önvédelemből téglát ragadott fel. Minden szociáldemokrata gyűlésen Szabó Gyula volt ügyeletes és tudták, hogy gyűlöl a munkásokat, a népet. Tudja, hogy Holló is üldözte.

Nagy József kőműves hallotta, hogy Holló mondtatta Szabó Gyulának, hogy ő a felelős a kardlapozásért és sok sérülésért.

Kovács Gábor dr. rendőrfelügyelő a következő tanu, akit börtönről állít elő, mivel őrizetben van. Előadja, hogy a gettó parancsnoka június 2-ig Szabó Gyula volt. Tudja, hogy Szabó Gyula nem adott ki beszégetési és látogatási igazolványt. Tóth Gyula rendőrfelügyelő hallotta, hogy a gettóból való kijárási megszorgítását Szabó Gyula járta ki Beszenyei főispánnal. A Hatvan utca 6. szám alatti gettó kiürítésénél nem volt jelen, de később többen panaszkodtak neki Szabó Gyula ellen, hogy öt perc alatt ürítette ki az épületet. Egy rendőrszert gyűlésen Szabó Gyula javasolta, hogy a néket is meg kell motozni a gettóban. Tudja, hogy Holló és Rosenczweig Irén internálásában és fogvatartásában Szabó Gyula működött közre. Tudja, hogy Szabó József nyugalmazott százados a kérelmárítónak és a német Gestapónak dolgozott és sokat volt együtt Szabó Gyulával. Szabó Gyula őt is feljelentette, mert kedvezett a Cserén a munkaszolgáltatásoknak.

Vizsolyi Zoltán igazgató előadta, hogy a gettó élemezését ketten intézték dr. Markovics Ignáccal. 27 mázsa kenyéruztalványt akartak aláírni és Szabó Gyula kihúzta a 7-es számot és így csak 2 mázst kapnak, Szabó Gyulától éhenhalhatott volna a gettó lakossága. Beszűntette a kijárást, a kilépési igazolványt. A gettóban revolverrel járt, retteggett volt. A telefont leszereltette

AZ ARANY BIKÁ ÉTTERME és KÁVÉNÁZA
m e g n y í l t !
 Mindennap délután 4—8-ig
MAGYARI József zenekara műsziál
 Kifűnd magyar konyha!
Ebéd! Vacsora!

a gettóban, gyógyszer sem tudunk behozni. Hallomásból tudja, hogy a Hatvan utca 6. számú házat öt perc alatt ürítette ki Szabó Gyula. Tudja, hogy a vasútról leszedette a munkaszolgáltatásokat és a gettóba vitette. Izgalmas szembesítés következett, Szabó Gyula tagadni igyekezett, mire Vizsolyi szemébe mondotta, hogy Markovics Ignác dr. is az ő fényképe következtében lett ügylikos, felakasztotta magát.

A délutáni tárgyaláson az első tanu Gáll Lajosné, Holló János szociáldemokrata párttitkár leánya. Szabó Gyulát húsz év óta ismeri, mint a munkásság jogos követeléseinek legádázabb üldözójét. Sorozatosan kirendeltette magát a szociáldemokrata összejövetelekre és ahol csak tudott, ártott a szociáldemokratáknak. Kibűnszövevényen Holló Jánost üldözte. Amikor szembaja miatt Holló a klinikára utalták, Szabó Gyula azonnal intézkedett, hogy a nagybeteg embert hozzák be a klinikáról és internálják.

A néppügyész kérdésére Gáll Lajosné elmondja, hogy tudomása szerint édesapja nem él. A Gestapo lassan öt méreggel elpusztította.

Közbekiáltások: Nem kell tovább tárgyalás! Gyilkos! Lámpavasra ve!

A tanu megesketik vallomására.

Gyulaházi Jenő miniszteri biztos, a Zsidószövetség elnöke tesz ezután vallomást. Elmondja, hogy mint kivételezett, a városban maradt az Szabó Gyula működéséről számos adatot tud szolgáltatni. Császár Péter volt deaktív felügyelő egy ízben kijelentette: „Ez a gazember Szabó Gyula listát vezet a baloldali emberekről és mindenkit kiszolgált a Gestapónak.“ Ugyancsak közreműködött Szabó Gyula a debreceni baloldali érzelmi egyetemenél alakított munkásszárad felállításában. Ennek a száradrosszabb dolga volt, mint a zsidó munkaszolgáltatásoknak. Előadja, hogy Szabó Gyula nem adott engedélyt arra, hogy 80 éves édesanyját meglátogathassa a gettóban, majd mikor a hadtestparancsnokság utasította erre, az engedélyt úgy állította ki, hogy csak rendkísérlettel mehet be a gettóba. Gyulaházi Jenőt szintén megesketik vallomására.

Némethy Józsefné Rosenczweig Irén a következő tanu, aki elmondja, hogy Szabó Gyulát, mint a munkásság kérelmetlen üldözójét ismerték baloldali körökben. Szabó Gyula lassanként minden baloldali embert el tett volna láb alól, ha közben a Vörös Hadsereg fel nem szabadít bennünket. (A közönség lelkesen ünnepli a Vörös Hadsereget.)

A tanu vallomásában előadja, hogy az internálását, fogvatartását Szabó Gyulának tulajdonítja, az ő fasiszta, reakciós magatartása rányomta bélyegét a rendőrségre. A rendőrök is félték tőle.

Lustbaum Béla fakereskedő, a gettóban a zsidó rendőrség feje volt. Szabó Gyulát a belépési és kilépési igazolványok kiadásánál a hangulata vezette, az elbűnlés hangulat kérdése volt nála, ha volt hangulata adott, ha nem volt hangulata, nem adott igazolványt. Amíg Tóth Gyula volt a főkapitány, könnyebben ment, amikor Kovács Nagy Pál lett a parancsnok, minden igazolvány megsűnt, az nem engedett kiadni igazolványt. A Hatvan utca 6. számú háznál az első lakások kiürítése tartott 5 percig, a többiek rosszabb ideig. Ő ott sok értéket megmentett és később vizsgálódott a tulajdonosoknak. A hallgatóság nagy zajjal kíséri vallomását.

Dr. Leilaer Adolf orvos arról vall, hogy ő kezelte a vádlott családját és a gettóban is találkozott Szabó Gyulával. Weinberger

Lászlóné arról tett vallomást, hogy ő bevihette a gettóba a vízvezetékcsereleshez szükséges anyagot. Dr. Jávör Iván néppügyész bejelenti, hogy több tanu kihallgatását nem kéri, mert a vádakat beigazolták látja. Több terhelő irat ismertetését kéri. A védő orvoszakértő meghallgatását kéri arra, hogy a vádlott beteg volt, amikor az események történtek és betegsége befolyásolta. A bíróság dr. Horváth Artur törvényszéki orvost hallgatja ki.

Dr. Horváth Artur és dr. Ökrös Sándor törvényszéki orvosok bejelenti, hogy véleményük szerint Szabó Gyula bűncselekményei elkövetésének idején nem szenvedett semmiféle olyan betegségben, mely őt szabad elhatározásában akadályozta volna.

HALÁLT KÖVETELNEK A SZERVEZETTEK

Az elnök ezután felolvasta a dohánygyári, építőipari munkások, a szakszervezetek titkárság, a háziorvosok szervezete és a cipőipari munkások szövetségének táviratát, melyben az említett testületek Szabó Gyula halálraítélését követelik.

A VÁDBESZÉD

Ezután Jávör Iván dr. néppügyész mondja el vádbeszédét. Kijelenti, hogy a népbíráskodás alatt a vádnak még nem volt ilyen könnyű dolga, mint Szabó Gyula bűntudományában.

Rámutatott arra, hogy a kardlapozásra szükség nem volt, jogtalanul és szabálytalanul járt el Szabó Gyula. Rendőrtisztára vallomása szerint sem volt joga a gyűlést feloszlatni, kardlapozni, ezt szándékosan tette, hogy érdemeket szerezzen. Felelős a kardlapozásért és ez az igazi lelki kínzás, amit a munkásokon elkövetett és működésével elősegített a fasiszta, hitlerizmus és ezért háborús bűnös. A gettó előre sem véletlenül került, azt mondták felelősen, ha bevált a munkások ellen, be fog válni a zsidóság ellen is és be is váltotta a hozzá fűzött reményeket. 17 baloldali embert internáltatott és egy sem tért vissza. Holló és társai elpusztultak. Akkor nem volt ilyen gyengesztívű, halkszavú ember. Vádlott egyéni cselekedete volt az internálás. Hogy beszámítható, azosi vélemény igazolta. A demokrácia ereje igazolódik, ha le tud számolni a reakcióval, ráfigyel a külföld is. Igazságos ítéletet kér, amit a nép követel, a nép az igazságot követeli.

Bizálmbontás! — zúgta a tömeg a néppügyész szavai nyomán.

A VÉDŐBESZÉD

Ezután dr. Diószeghy János védő beszélt. Védő még nem volt nehezebb helyzetben — mondotta. — A törvény rendelte ide és hivatala, becsülete kötelezi. Kéri, hogy a védő szavait is hallgassa meg a bíróság az ügyés súlyos szavai után. Elismeri, hogy Szabó Gyula elkövette a hibát a kardlapozással, nem volt tapintatos, zavarában cselekedett rosszul, nem tudatosan. Ezután a minősítést vitatta és szerinte nem a háborús, hanem a népeleves cselekmény büntette áll fenn. Enyhítő körülménynek kérte, hogy hosszú idő telt el a kardlapozás óta és a gettónál felsőbb utasításra járt el. Kéri figyelembe venni az akkori idők szellemét.

Ezután Szabó Gyula szólalt fel és annak igazolására, hogy milyen fasiszta volt, becsalotta Zombory rendőrtanácsos levelet a Szilvel-uralom alatt, hogy kérje nyugdíjazását.

Bádógos műhelyem
 Miklós-utca 28. sz. alatt megnyitottam.
 Mindentféle épület és zománc edény javítást vállalok. KATHY IMRE
 bádógos

